

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Αθήνα,

Δ/νση: Λεωφ. Συγγρού 15-17

Αθήνα Τ.Κ. 11743

Πληροφορίες: Ο. Σαββίδου

Τηλ.: 2132063515

E-mail: osavvidou@patt.gov.gr

ΠΡΟΣ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ

Τμήμα Τακτικής Μισθοδοσίας

ΚΟΙΝ:

ΓΡ.ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Θέμα: Απόδοση επιδόματος θέσης ευθύνης, λόγω αυτοδίκαιης (ex lege) αναπλήρωσης Προϊσταμένων Οργανικών Μονάδων και της εν τοις πράγμασι άσκησης καθηκόντων.

Με το υπ. αρ. πρωτ. 203608/ 17.02.2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Μισθοδοσίας – Τμήμα Τακτικής Μισθοδοσίας προς το γραφείο μας, ζητούνται οι νομικές μας απόψεις επί του κάτωθι ζητήματος:

Με την υπ. αριθμ. 0022/14.02.2022 Πράξη του Ι΄ Τμήματος (σε Συμβούλιο) του Ελεγκτικού Συμβουλίου, απορρίφθηκε η αίτηση ανάκλησης του Φορέα μας, κατά της υπ. αριθμ. 1/21.01.2020 Πράξης του Κλιμακίου Προληπτικού Ελέγχου Δαπανών στο Ι΄ Τμήμα του Ελεγκτικού Συμβουλίου, κατόπιν άρνησης της 15^{ης} Υπηρεσίας Επιτρόπου να του Ελεγκτικού Συνεδρίου να θεωρήσει σχετικά χρηματικά εντάλματα. Κατά τα διαλαμβανόμενα στην Πράξη του Ι΄ Τμήματος (σε Συμβούλιο) κρίθηκε ότι σε περιπτώσεις αναπλήρωσης προϊσταμένων οργανικών μονάδων και τοις εν τοις πράγμασι άσκησης καθηκόντων ευθύνης, επίδομα θέσης ευθύνης καταβάλλεται

νομίμως στον υπάλληλο που ασκεί καθήκοντα, εφόσον έχει τα νόμιμα προσόντα και έχει προηγουμένως οριστεί ως αναπληρωτής Προϊσταμένου με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου, ακόμη και στην περίπτωση της εν τοις πράγμασι άσκησης καθηκόντων προϊσταμένων (αυτοδίκαιη αναπλήρωση).

Η υπ. αρ. 29/06.04.2022 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία επισυνάπτεται στο υπ. αρ. 203608/17.02.2023 παραθέτει ότι **«σε περίπτωση αυτοδίκαιης αναπλήρωσης δε χρειάζεται πράξη ορισμού του αναπληρωτή προϊσταμένου από το αρμόδιο όργανο (87 παρ. 1 εδ. α' του Υπαλληλικού Κώδικα, ν. 3528/2007)»**.

Ωστόσο, η ανωτέρω γνωμοδότηση είναι κατώτερης τυπικής ισχύος, συγκριτικά με την προσβαλλόμενη με την αίτηση ανάκλησης Πράξης Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς πρόκειται για ένα από τα τρία ανώτατα δικαστήρια της χώρας μας μαζί με τον Άρειο Πάγο και το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Ειδικότερα, το άρθρο 95 Συντάγματος ορίζει την υποχρέωση της διοίκησης να συμμορφώνεται με τις δικαστικές αποφάσεις:

*«[...] *5. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης»*.

Στην προκειμένη περίπτωση ο Φορέας μας αιτείται την ανάκληση της υπ. αρ. 1/21.01.2020 Πράξης του Γ' Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και, ως εκ τούτου, αναδρομική απόδοση των επιδομάτων στους - λόγω αυτοδίκαιης αναπλήρωσης και άνευ αποφάσεως του αρμοδίου Οργάνου - Προϊσταμένους Οργανικών Μονάδων, ωστόσο -και σύμφωνα με τα παραπάνω- αυτό δεν γίνεται δεκτό.

Ειδικότερα ως προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, αυτό έχει ως βασική αποστολή την δικαστική υπεράσπιση των συμφερόντων του Ελληνικού Κράτους και την νομική υποστήριξή του, όντας ο νομικός παραστάτης του. Στο πλαίσιο της αποστολής αυτής έχει απονεμηθεί διαχρονικώς στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, μεταξύ άλλων, η αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί για την “τηρητέα πορεία επί δικαστικών αποφάσεων” (άρθρο 5 παρ. 1 περ. ζ' του β.δ/τος 6/1961) ή την “τηρητέα πορεία” (άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 2 του π.δ/τος 282/1996) και, ήδη, “τη μη άσκηση αγωγών ή άλλων ενδίκων βοηθημάτων από το Δημόσιο” (άρθρο 6 παρ. 1 περ. α του ν. 3086/2002). Η

σχετική αρμοδιότητα εντάσσεται στην προδικασία ασκήσεως εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου διαδικαστικών πράξεων προς διάπλαση της έννομης σχέσεως της δίκης είτε κατά τρόπο άμεσο (όπως η άσκηση αγωγής) είτε κατά τρόπο έμμεσο κατόπιν παρεμβολής άλλης διαδικαστικής πράξεως εκ μέρους διαδίκου προς το δικαστήριο που δικάζει.

Κατά την άσκηση της απονεμόμενης με τις διατάξεις αυτές αρμοδιότητας, οι οικείοι σχηματισμοί του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς τους, εκφράζουν, με βάση τις αρχές της νομικής επιστήμης, την γνώμη τους για τον δικονομικό χειρισμό συγκεκριμένης υποθέσεως (και όχι εισέτι διαφοράς) ή την δικονομική στάση που πρέπει να τηρήσει το Ελληνικό Δημόσιο σε ήδη εκκρεμή διαφορά. Με το περιεχόμενο αυτό, τα εκδιδόμενα κατ' ενάσκηση της ρηθείσας αρμοδιότητας πρακτικά των οικείων σχηματισμών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους δεν αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις, παραδεκτώς προσβλητές με αίτηση ακυρώσεως ή προσφυγή ουσίας, διότι συνιστούν προπαρασκευαστικές ενέργειες του Ελληνικού Δημοσίου εν όψει δικαστικής διενέξεως και δεν μεταβάλλουν την έννομη σχέση ή κατάσταση που συνιστά το αντικείμενο της διενέξεως.

Σχετική είναι η απόφαση ΣτΕ Ολ 434/2019, σύμφωνα με την οποία η νομική φύση των γνωμοδοτήσεων του εν λόγω μεγάλου σώματος της Διοίκησης δεν έχει εκτελεστό χαρακτήρα και, κατά συνέπεια, η αδυναμία δικαστικής προσβολής των γνωμοδοτήσεών του ΝΣΚ, έγκειται στο γεγονός ότι αυτές παράγουν ενδοδιοικητικά έννομα αποτελέσματα, τα οποία δεσμεύουν μόνο τα διοικητικά όργανα στα οποία απευθύνονται και δεν μεταβάλλουν τον εξωτερικό νομικό κόσμο. Πράγματι, με τη γνωστή απόφαση **ΣτΕ Ολ 830/2010**, κρίθηκε ότι «[ο]ι γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που εκδίδονται προς καθοδήγηση των ενεργειών της Διοικήσεως επί υποβαλλομένων σχετικώς ερωτημάτων και οι οποίες έχουν ως περιεχόμενο τις απόψεις του Συμβουλίου τούτου επί των τιθεμένων με τα ερωτήματα νομικών ζητημάτων καθώς και τις προτεινόμενες λύσεις για το νόμιμο, κατά την κρίση του, χειρισμό των πραγματικών καταστάσεων εν όψει των οποίων υπεβλήθησαν τα ερωτήματα, δεν αποτελούν, και μάλιστα αδιαφόρως του ειδικότερου περιεχομένου των αιτιολογιών τους, εκτελεστές διοικητικές πράξεις και δεν προσβάλλονται παραδεκτώς με αίτηση ακυρώσεως (πρβλ. ΣτΕ Ολ 241/1978, 3471, 1478/1977)». Ομοίως, δέχθηκε ότι «ούτε η αποδοχή γνωμοδοτήσεως του ΝΣΚ, κατά τα οριζόμενα στην διάταξη της παρ.4 του άρθρου 7 του ν. 3086/2002, προσδίδει στην γνωμοδότηση εκτελεστό χαρακτήρα και τούτο διότι η δεσμευτικότητα της γενομένης δεκτής γνώμης του Ν.Σ.Κ. περιορίζεται, κατά

την ρητή πρόβλεψη του τελευταίου εδαφίου της ως άνω διατάξεως, στα όργανα της Διοικήσεως (...)».

Για τους λόγους αυτούς, θεωρούμε ότι η Διοίκηση είναι υποχρεωμένη να συμμορφωθεί με τη ανωτέρω πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με το αρ.95 του Συντάγματος, της γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους μη έχουσας υπέρτερης νομικής ισχύος.

Η δικηγόρος της Περιφέρειας Αττικής
Όλγα Σαββίδου